

tropen

TT-primeur met

Groene kardinaal (Gubernatrix cristata)

door Wil Zonneveld

Tijdens de laatste tentoonstelling in december 2006 stond menigeen even stil bij de grote volière met daarin groene kardinalen van Wil Zonneveld. Ze waren niet alleen een mooie, maar ook een bijzondere verschijning, omdat het voor de eerste keer was dat groene kardinalen als eigen kweek vogels voor de tentoonstelling van De Kanarievogel werden ingezonden. Behalve het behalen van een TT-primeur oorkonde wezen de keurmeesters één van de groene kardinalen ook aan als de mooiste tropische vogel van de show en behaalde Wil dus met deze TT-primeur ook nog het Verenigingskruis. Reden te over om aan Wil te vragen iets over zijn ervaringen met groene kardinalen voor het clubblad op papier te zetten.

Natuurlijk verspreidingsgebied en leefwijze

De groene kardinaal (Gubernatrix cristata) is een vogel van het Zuid-Amerikaanse continent. Hij leeft in een gebied dat zich uitstrekt over Zuidoost Brazilië tot aan de Rio Grande, Bolivia, Paraguay, Uruguay, Noord Patagonië en Noord en Oostelijk Argentinië tot aan de Rio Negro. Men onderscheidt geen ondersoorten.

Anders dan de rode, de Arizona en de vermiljoen kardinaal wordt de groene kardinaal gerangschikt tot de familie van de Emberizidea, zoals de gorzen. Het verschil komt het meest duidelijk tot uiting in de snavelvorm: De groene kardinaal heeft een echte gorzensnavel, deze is minder dik dan de snavel van de andere kardinalen.

In zijn natuurlijk leefgebied is de vogel inmiddels een bedreigde soort en daardoor een zeldzame verschijning geworden. De oorzaak is dat hij veel werd gevangen voor de handel en export. De groene kardinaal staat inmiddels op de Cites II lijst.

De 17-18 cm. grote groene kardinalen leven groepsgewijs in licht beboste gebieden en open landschappen met veel struikgewas. Veelal op de grond scharrelend zijn ze op zoek naar zaden en insecten. Hun komvormige nest maken ze van takjes, halmen en lijkt los en slordig. De 4-6 groenblauwe eitjes worden door het popje gedurende 14 dagen bebroed. Als de jongen ongeveer 14 dagen oud zijn vliegen ze uit en worden dan nog verschillende weken door, hoofdzakelijk, de man gevoerd.

Man en pop zijn goed van elkaar te onderscheiden. De pop is valer en meer grijsachtig van kleur, terwijl ook de tekening op het kopje bij de pop aanmerkelijk minder sprekend is. De wangvlek is bij de man geel en bij de pop wit.

Aanschaf, huisvesting en voeding

Het eerste koppel kardinalen dat ik gekocht heb waren rode kardinalen. Het koppel groene kardinalen heb ik overgenomen van een kennis, die ze wel kwijt wilde, omdat kweekresultaten uitbleven. Bij mij ging het een stuk beter. Het eerste jaar kreeg ik 12 jongen op stok.

Mijn vogels zijn ondergebracht in volières van 2 x 2 x 1,5 m. Iedere volière heeft een nachthok. De volières zijn begroeid met verschillende soorten planten.

Het dagelijks menu bestaat uit een speciaal zaadmengsel voor kardinalen aangevuld met af en toe wat groenvoer. Het is van belang om goed op de samenstelling van het zaadmengsel te letten. Groene kardinalen worden gauw te vet, dus houd de hoeveelheid zonnepitten, safforpitten of andere vette zaden, zoals negerzaad, etc., beperkt.

Tijdens de rusttijd geef ik ook zo nu en dan een paar meelwormen.

Broedtijd

In het voorjaar ga ik meer levend voer geven, zodat het menu wat eiwitrijker wordt en de vogels in broedconditie kunnen komen. Het is nu ook zaak om de vogels per koppel gescheiden te huisvesten, omdat de mannen anders elkaar afmaken. Het baltsgedrag van de man is leuk om te zien, vleugels neer, kuif omhoog en zingen maar. Op de eerste mooie dag in april kan het feest beginnen met het slepen van het nestmateriaal. De pop maakt het nest in een grote kast, die zij bekleed met kokosvezel. Het legsel bestaat uit 3 tot 5 eieren, die na 12 tot 13 dagen uitkomen.

Wanneer de eieren zijn uitgekomen bestaat de voeding voornamelijk uit levend voer, zoals witte meelwormen, krekels en pinkies uit de diepvries. Daarnaast verstrek ik iedere dag vers eivoer en groenvoer zoals vogelmuur, witlof en bloem- of bladknoppen van de paardebloem.

Wanneer de jongen zijn uitgevlogen is het raadzaam nestmateriaal te verstrekken, omdat de pop weer snel aan een nieuw nest wil beginnen en wanneer er niets voorhanden is ze soms de jongen gaat plukken. De jonge vogels zijn ongeveer na 6 weken zelfstandig. Zet ze dan in een andere kooi om vechtpartijen met de ouders, hoofdzakelijk de man, te voorkomen.

*Foto. Wil Zonneveld bij zijn volière waarin al zoveel bijzondere tropische vogels geboren zijn.
(foto Nico Disseldorp)*

Aantrekkelijke kooivogels

Groene kardinalen die altijd binnen blijven hebben gauw last van kalkpoten. Bij een verblijf in de buitenvolière is dat beduidend minder. Kalkpoten worden veroorzaakt door een parasiet, een mijt, die het best kan gedijen bij droogte en verminderde weerstand bij de vogels als gevolg van verkeerd voer. Kalkpoten kan je het best bestrijden door de mijten te doden. Smeer enkele dagen achtereens de poten in met vaseline. Het vet sluit de poriën af, de mijten sterven aan zuurstofgebrek en de poten knappen zienderogen op. Groene kardinalen zijn slim en nieuwsgierig. Wanneer je, bijvoorbeeld, vijf jonge rode en vijf

jonge groene kardinalen in de volière hebt zitten en je laat per ongeluk de deur op een kier staan, dan zijn de groene kardinalen binnen de kortste keren de volière uitgevlogen en zitten de veel dommere rode kardinalen gewoon nog binnen op hun stok en kijken toe. Ik zou de proef toch maar niet op de som nemen en het hok goed afgesloten houden, want groene kardinalen zijn het waard om in je volière te hebben: Het zijn mooie vogels om te zien en de mannen zingen zeker niet onaangenaam

Literatuur

- Berkel (CEVAB), Cees van, Twee bekende kardinalen. In: 'Onze Vogels', 36e jaargang, april 1975, pp. 168-169.
 - Berkel, Cees van, Cardinalinae, deel 2 – Kardinalen. In: 'Onze Vogels', 50e jaargang, april 1989, pp. 168-173.
 - Essenberg, G.M., Het wel en wee met de Groene Kardinaal. In: 'Onze Vogels', 31^e jaargang, juni 1970, pp. 272-273.
 - Ricketts, R.T., De kweek met groene kardinalen. In: 'Onze Vogels', 46^e jaargang, december 1985, p. 555.
 - Roeck, E. de, Ken je de groene kardinaal? In: 'Onze Vogels', 56^e jaargang, november 1995, p. 510.
- Geïnteresseerd in bovenstaande artikelen en niet zelf bij de hand. De verenigingsbibliotheek heeft vele jaargangen van 'Onze Vogels' in de uitleen.